



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

56. An domini possint irritare vota servorum? Et quid, si votum sit
audiendi Missam, jejunandi, communicandi, &c. Et quid de voto servandæ
castatis? De votis vero ante servitatem emissis, an Domini ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Sup. hoc ibi-
dem, figuro-
ter in duabus
Ref. not. præ-
teritæ.

quest. 2. §. quintum. Et debent docere omnes, qui dicunt vota impuberum collata in tempus libertatis, vt si voueant aliquid exequendum, cum adoluerint, valida quidem esse, sed similiter irritari posse à parentibus, & eorum qui loco parentum sunt, & hi sunt, idem Syluester, *dicti. verb. votum 4. questione 2. & verb. Religio 2. num. 14. ex Panormitano in cap. scriptura, de voto, & voti redempti. Nauarius in summa Latin. cap. 12. num. 67. Sotus lib. 7. de iustit. quest. 3. art. 1. Fundamentum huius opinionis est? Primò, quia, sicut vota impuberum habent ex dispositione iuris tacitam conditionem, si patri placuerit, ac proinde possunt irritari à dominis, & approbari, prout illis placuerit. Secundò, quia professio viri inuita vxore facta ita est irrita, & inualida ex sua natura, vt nec post mortem quidem vxoris teneatur vir ad talem professionem, ad Religionemque redire, vt patet ex capite quidam, de conuersione coniugati. & ex capite placet nobis, eodem titulo, propterea quod corpus viri vxori subiectum, & obligatum erat: qui magis subiectum est corpus serui domino, quam corpus viri vxori, & maius dominum habet dominus in corpore serui, & mancipij, quam vxor in corpore viri; ergo sicut votum professionis viri sine vxoris consensu factum ita est irritum, & nullum, vt nec post mortem vxoris obliget, ita etiam vota seruorum collata in tempus libertatis, absque consensu dominorum facta irrita omnino erunt, vel saltem à dominis irritari possunt.*

Vnde ex his ego puto vtramque sententiam esse probabilem, ex qua etiam sequitur decisio illius dubij, an valeant contractus serui collati ad tempus libertatis.

RESOL. LVI.

An Domini possint irritare vota seruorum?
Et quid, si votum sit audiendi Missam, ieiunandi, communicandi, &c?
Et quid de voto seruande Castitatis?
De votis vero ante seruitutem emissis, an Domini possint suspendere eorum executionem?
Et obseruatur vxorem non posse serui vota irritare, nisi spectet ad eius bona paraphernalia?
Et notatur posse Dominum serui impuberis parentibus arbitari omnia illum vota irritare, quod est valde notandum. Ex p. 7. tr. 7. Ref. 27.

* Sup. atqui
bus ex con-
tentis in hac
Ref. leg. su-
pra breuem
doctrinam
Ref. 54. pro
validitate a-
liorum vo-
torum.

§. 1. * **R**espondeo ea sola vota irritari posse, quæ eorum obsequio, & seruitio obstituerint, quia in ea sola ratione dominis subiecti sunt. Sic Nauarius cap. 12. n. 64. Valentia 2. 2. disput. 6. quest. 6. punct. 6. questione vltima, Azorius lib. 11. cap. 16. quest. 8. cap. 17. quest. 9. Lessius lib. 2. cap. 20. dub. 14. num. 86. in 2. edit. Suarez lib. 6. cap. 3. num. 1. 2. & 3. Sanchez pluribus relatis lib. 4. cap. 36. num. 2. Quapropter vota quorum executionem serui miserint in tempus solutæ seruitutis irritari non possunt. Sed de hoc vide superiorem resolutionem. Quia neque in executione, neque in obligatione dominorum obsequio præiudicant. De votis vero ante seruitutem emissis suspendi eorum executio potest, si præiudicantia fuerint, & idem est dicendum de votis obseruandi præcepta diuina; audiendi Missam, ieiunandi, communicandi. Nam esto irritari non possunt, quia non sunt de materia ipsis dominis subiecta; possunt tamen impediri, & suspendi aliquando si præcipiantur eo tempore fieri aliqua opera cum eorum obseruatione impossibilia, vt bene aduertit Sanchez d. cap. 36. num. 6. Quod à fortiori procedit in votis rerum ad consilium pertinentium, vt recitandi aliquas moderatas orationes, præstandi

* Quæ hic
est etiam
Ref. antecede-
ns, & in
alio eius pri-
mæ annot.

aliquam moderatam abstinentiam. Votum vero castitatis, nullatenus irritari, neque suspendi potest. Quia eius obseruatio neque præiudicare dominis potest, neque impedire eorum continuum obsequium, vt fuerunt omnes D. D. Et idem est de votis realibus, si forte serui aliqua bona habeant propria, vt docuit Suarez d. capite 3. numero 5. Secus vero si ex bonis dominorum sint; nam eo ipso voto eorum dispositio subiecta.

2. Et idem non desinat hic apponere verba Vilalobos in summa. tom. 2. tract. 34. diff. 20. num. 1. ubi sic ait: *En las cosas que el seruo no perjudica a su señor, no es sugeto a él, sino que es sui iuris, y así no le podrá irritar los votos, que en esso bñ. sero: mas en las cosas que perjudican al señor, no es suyo, sino del señor, y así le puede irritar todos los votos que le perjudican, como todos tienen. De fuerre, que pue. de libremente hazer voto de castidad, y aun casarse, como consta del derecho, que quanto a esto no le es sugeto: mas podrá el señor irritarle el voto de pergrnacion, y de rezar el Oficio diuino, y otros semejantes, como dize Santo Thomas, porque el seruo en ningún tiempo es esento del seruoicio de su señor, y estas cosas, es llano, que requieren tiempo. Mas si se hiesse estos votos para cumplirlos despuer que saliere del dominio de su señor, es cierto que obligarian, y no se le podrían irritar: porque nada desjo puen en su juyzio del señor. Ita ille; & cui adde omnino videndum Trullench. in Decalog. tom. 1. lib. 2. cap. 2. dub. 37. num. 1. & seq. qui optime etiam obseruat vxorem non posse serui vota irritare nisi spectent ad eius bona paraphernalia. Notat etiam idem Trullench. dub. 36. n. 1. posse dominum serui impuberis parentibus irritari; omnia illius vota irritare; quod est valde notandum.*

RESOL. LVII.

An serui possint validè, & licitè matrimonium contrahere?
Et an peccet Dominus si prohibere intemes serui, ne ineat matrimonium, vel conentor impedire, aut supplicio afficiat seruum ob contractum matrimonium?
Et an Dominus post promissionem & sponsalia serui non possit amandare, vel vendere illum in aliam regionem? Ex p. 7. tr. 7. Ref. 36.

§. 1. **R**espondeo non solum validè sed etiam licite posse quemcumque seruum, absque vilo consensu domini, legitimo matrimonio copulari. Habetur in iure cap. 1. de coniugio seruorum, vbi sic definitum est: Nec inter seruos debent matrimonium villatenus prohiberi; & si contradicentibus dominis, & inuitis contracta fuerint, nulla ratione sunt propter hoc dissolueda. Ratione probat Sanchez Thomas 4. dist. 36. quest. 1. art. 2. Quia iure nature & diuino, singuli homines facultatem habent, & libertatem ineundi matrimonium ad prorogationem humanæ speciei, & in remedium propria concupiscentie. Quia facultate nullo humano iure poterant spoliari. Neque potestas domini in seruum, poterat huic facultati naturali præualere; sed solum ad exigentia ciuilia obsequia extenditur potestas domini in per seruum. Quæ non sunt incompatibilia cum vinculo matrimonij. Quinimo, licet per vsum & census coniugij non remaneat seruus adeo expeditus ad omne obsequium, sicut si esset solutus; debet hoc ipsum tollari à domino, quia ex natura rei ita competit ei, cuiuslibet homini hæc facultas, vt spoliari ea non possit.